

Tekenen in de Tijd 67

1-7 november 2020

Het lijkt alsof de rampen elkaar opvolgen. Recent weer de aardbeving in de Egeïsche Zee. Maar Erik Borgman herinnert aan de blijvende nabijheid van Gods heiligen en de verbinding met onze geliefde doden. Steeds opnieuw worden wij geroepen Gods trouw te verkondigen.

Even had ik het gevoel dat we in apocalyptische tijden leven, toen ik hoorde over de aardbeving in de Egeïsche Zee, afgelopen vrijdag. We hadden al een pandemie die we er maar niet onder krijgen, een acute vluchtelingencrisis op de Griekse eilanden die maar niet wordt opgelost, een terroristische aanslag in de kathedraal van *Notre-Dame de l'Assomption* in Nice. De lokale bisschop, André Marceau, schrijft op de website van zijn kathedraal: 'Slechts enkele weken na de verwoestende storm Alex kon mijn emotie niet dieper zijn bij dit nieuwe drama waarover ons bisdom rouwt. Er zijn momenten dat mijn verdriet als mens grenzeloos is over datgene waartoe anderen, die ook mensen genoemd worden, in staat zijn.' Datzelfde geldt voor het verdriet over wat de natuur mensen aandoet, wat mij betreft. Een lichtpuntje is dat Griekenland en Turkije, waartussen de conflicten steeds hoger leken op te lopen, elkaar hulp hebben aangeboden. Maar als ik dit schrijf, staat het dodental op 45. Niemand denkt dat het daarbij zal blijven.

We gedenken aan het begin van de maand november vanouds onze doden. Deze zondag is het Allerheiligen en gedenken wij de gestorvenen die, zoals de gelovige beeldspraak zegt, God zien van aangezicht tot aangezicht. Zonder ophouden prijzen zij Gods grootheid, zoals zij dat tijdens hun leven ook al op een bijzondere manier gedaan hebben. Zo hopen en bidden zij dat alles wat mooi en goed is aan ons, bewaard blijft en versterkt wordt. Maandag vieren wij Allerzielen. Dan herdenken we onze gestorven naasten die, net als wijzelf, met horten en stoten en vallen en opstaan probeerden goede te leven. Bij vlagen met elan en overtuigingskracht, vaker eerder wat halfslachtig. Wij bidden dat zij in Gods eeuwige licht mogen zijn en dat alles wat waarachtig en goed aan ze was tijdens hun leven, daar bewaard mag blijven.

Op dagen als deze blijkt hoezeer mensen nog altijd met hun lieve doden leven. Zij zijn ervan overtuigd dat zij niet alleen met de doden, maar de doden ook met hen verbonden blijven. Zo weten wij dat waar we ook gaan en wat ons ook overkomt, wij altijd voorgangers hebben. Dat geeft ons het besef gedragen te worden. De protestantse theoloog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945), die door de Nazi's zou worden vermoord, geloofde niet in heiligen in de katholieke zin. Toch schreef hij in zijn cel bij de jaarwisseling van 1944-45 voor zijn verloofde een beroemd geworden gedicht dat als volgt begint en eindigt:

Door goede machten trouw en stil omgeven,
behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar,
zo wil ik graag met u, mijn liefsten, leven,
en met u ingaan in het nieuwe jaar.

[...]

In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag.

Het gedicht is op muziek gezet en staat als lied 511 in het Protestantse *Liedboek*. De tekst houdt in het midden wat of wie de 'goede machten' zijn, maar waarom zouden het niet de zielen kunnen zijn van degenen die de weg al hebben voltooid die wij nog te gaan hebben?

Deze week organiseert de Rooms-Katholieke Kerkprovincie samen met de Konferentie Nederlandse Religieuzen een Nationale Roepingenweek. Daarin staat de roeping tot het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven centraal. Geloofsgemeenschappen wordt gevraagd voor deze roepingen te bidden. Komende vrijdag gedenkt de kerk alle heilige verkondigers van het geloof in onze streken en zaterdag, de dag daarna, is het feest van de heilige Willibrord, die als eerste het christendom in onze streken heeft verkondigd. Wat mij betreft was het daarom gepaster geweest als de komende week de week van de verkondiging was genoemd. Daartoe zijn niet alleen bisschoppen, priesters en diakens geroepen, of kloosterlingen. Iedere gelovige is geroepen het geloof bij anderen te helpen wekken, te ondersteunen en aan te wakkeren. Want, zoals de apostel Paulus schrijft: 'Hoe kunnen ze in iemand geloven zonder van Hem te hebben gehoord? Hoe kunnen ze over iemand horen, als niemand Hem verkondigt? En hoe kunnen ze verkondigen, als ze niet zijn gezonden?' (Romeinen 10,14-15).

In het Huis van Dominicus verkondigen wij, omdat wij ons gezonden weten. Wij doen dat vanuit de traditie van de Orde der Dominicanen, maar in nieuwe vormen. Wie zich geroepen voelt om mee te zoeken, is van harte welkom.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus